

ادیان چالش انگیز نوظہور

جلد اول

جیمز آر. لوئیس و بی. پیر اویور پترسون

دانشگاه آکسفورڈ ۲۰۰۵

زہرہ سعیدی

۱۳۹۳ - ۱۳۹۴

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور	ادیان چالش‌انگیز نوظهور / نویسندگان [صحیح: ویراستاران] جیمز آر. لوتیس، یسپر آویور، پترسون؛ مترجم زهره سعیدی.
مشخصات نشر	تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۴۳۹ ص.
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۵۲ - ۰۲۰ - ۱
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه
یادداشت	عنوان اصلی: Controversial new religions, 2005
موضوع	کیش‌ها Cults
شناسه اثر	لوتیس، جیمز آر.، م.، ویراستار Lewis, James R
شناسه اثر	پترسن، یسپر آویور، ویراستار Petersen, Jesper Aagaard
شناخت افزود	سعیدی، زهره، مترجم
شناسه اثر	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ الف / BP ۶۰۳
رده‌بندی دیویی	
شماره کتابشناسی	۳۵۲۰۳۳۸

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

ادیان چالش‌انگیز نوظهور

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

مترجم و ویراستار: زهره سعیدی

صفحه‌آرا: یحیی نشتاعلی

طراح جلد: مریم سعیدی

نوبت چاپ: اول - آذر ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۵۲ - ۰۲۰ - ۱

تمام حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.

در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

صندوق پستی: ۶۲۷۴-۱۴۱۵۵. تلفن: ۸۸۹۰۲۲۱۳. دورنگار: ۸۸۹۳۰۷۶. Email: nashr@ricac.ac.ir

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	سخن با خواننده
۱۵	نویسندگان
۲۳	مقدمه
۲۷	وقتی دین به خطایی رود: بخش «احیای ده فرمان»
۳۰	زمانی که دین قربانی می‌دهد: یاد مسیحی آلامو
۳۴	ارزیابی محتوایی
۳۴	بخش نخست: گروه‌های درون سنت مسیحی
۳۶	بخش دوم: گروه‌های آسیایی و ملهم از آسمان
۳۹	بخش سوم: گروه‌های عصر جدید و سری
۴۲	بخش چهارم: سایر گروه‌ها و جنبش‌ها

بخش اول - گروه‌ها در سنت مسیحی

فصل اول - خانواده‌ای برای قرن بیست و یکم / جیمز دی. چنسلر

۵۲	تاریخ [جنبش] خانواده
۵۲	فرزندان خداوند: سال‌های شکل‌گیری
۵۶	خانواده‌ی عشق: زوال و احیا
۵۷	خانواده: خدمت به خدای جنبی
۶۲	خانواده: آزار و رشد
۶۵	خانواده: دوره‌ی پس از پیامبر
۶۸	نظام اعتقادی خانواده

۶۹	 مسیح و رهایی
۶۹	 پیامبر
۷۰	 عالم روح
۷۲	 پایان دوران
۷۳	 نظام
۷۴	 عادات جنسی
۷۷	 آلهی خانواده
۸۵	 واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل دوم - کاشفی روح و کلیسای اتحادی / جیمز ای بورلی

۹۶	 الهیات [کلیسای] انادری
۹۹	 خدمت آسمانی پسر سرخ کرد
۱۰۰	 یک هیونگ جین دیگر؟
۱۰۲	 مکاشفه برای آزادی نیاکان
۱۰۵	 هیونگ جین و مکاشفات یک دانشمند
۱۰۹	 مکاشفات روح و ذهن مسیحا
۱۱۰	 جاذبه‌ی کلیسای اتحادی
۱۲۱	 واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل سوم - بازسازی واقعیت: نظریه‌های توطئه درباره‌ی جانستون / ریک مور

۱۳۰	 نظریه‌های توطئه
۱۳۳	 توطئه‌پردازان حرفه‌ای
۱۳۹	 توطئه‌پردازان اینترنتی
۱۴۳	 توطئه‌پردازان غیر حرفه‌ای
۱۴۷	 نتایج
۱۵۳	 واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل چهارم - توضیح نظامی شدن در واکو: شالوده و هم‌گرایی روایت‌های جنگ / استوارت ای. رایت

۱۷۴	 جنگ به‌مثابه ساختار روایت
-----	---------------------------------

۱۷۵		روایت جنگی مخالفان فرهنگی
۱۸۲		روایت جنگی اجر [کنندگان] قانون فدرال
۱۸۸		نتیجه
۱۹۳		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

بخش دوم - گروه‌های آسیایی و ملهم از آسیا

فصل پنجم - شکل‌گیری خانواده و تغییر در جنبش هرکریشنا / ای. بورک رچفورد

۲۰۴		ریشه‌ها، باورها و ظهور امریکایی
۲۰۸		زندگی، دست، انوار و تغییر سازمانی در آیسکون
۲۱۰		یافتن ما و بحث
۲۱۰		مقایسه [میان] اعضا - تمام وقت
۲۱۳		مقایسه [میان] اعضای غیر وابسته
۲۱۴		نتیجه
۲۱۶		ضمیمه: خلاصه ابعاد و اندازه
۲۲۰		یادداشت
۲۲۷		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل ششم - هنگامی که رهبران از بین می‌روند:

بررسی تعارض و رکود در جنبش او شو راجنیش / مارین اس. گلدمن

۲۳۶		او شو راجنیش و جنبش (های) او
۲۴۶		او شو راجنیش و فلسفه‌های او
۲۵۱		سرگردانی و مرکزیت‌زدایی
۲۵۵		بازسازی تاریخ، مصون ماندن از چالش
۲۶۳		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل هفتم - سوکا گاکای: در جستجوی خط فکر اصلی / رابرت کیسالا

۲۷۲		تاریخ آغازین
۲۷۷		سوکا گاکای به مثابه جنبش مردمی
۲۸۰		سوکا گاکای و سیاست
۲۸۴		فعالیت‌های صلح [طلبانه‌ی] «سوکا گاکای»

۲۸۶	«سوکا کاکای» امروز
۲۹۳	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل هشتم - درآمدی انتقادی بر اوم شین‌ریکیو و حادثه‌ی اوم / مارتین رب

۳۰۰	اوم شین‌ریکیو به مثابه یک دین
۳۰۰	پایه‌گذار
۳۰۴	پیران
۳۰۷	آنها
۳۲۶	پیشرفت‌های سازمان فعالیت‌های جنایت‌کارانه
۳۳۴	ادبیات به کار رفته در حادثه‌ی اوم
۳۴۲	عوامل منجر به حادثه‌ی اوم
۳۶۱	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل نهم - فالون گونگ: جنبش زندگی جدید دوره پسا مائو / دیوید ایتی

۳۷۵	فالون گونگ در متن تاریخی
۳۷۹	ابداع کیگونگ
۳۸۱	رواج کیگونگ
۳۸۵	لی هونگ‌زی و فالون گونگ
۳۹۰	فالون گونگ «چالش‌انگیز»
۳۹۵	نکات نتیجه‌گیری
۴۰۳	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

فصل دهم - جستاری در باب مذهب اومیست / پیرلوجی زاکاتلی

۴۱۱	زندگی‌نامه‌ی پایه‌گذار: گیلبرت بوردین
۴۱۶	آموزه‌ی ترکیب اومیست
۴۱۸	چند نکته درباره‌ی نمادگرایی
۴۲۱	مذهب یا جنبش سری؟
۴۲۲	بدون نتیجه‌گیری
۴۲۷	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

مقدمه‌ی مترجم

رواج فرقه‌ها و نحله‌های جدیدی که عادت به هنجارشکنی می‌کنند، از یک سو؛ گسترش احساس خلاء معنوی در زندگی جوانان هنجار ریزی که جذب این گروه‌ها می‌شوند، از دیگر سو؛ به‌علاوه‌ی گسترش ارتباطات و ظهور پدیده‌ی «جهانی شدن»، عواملی بر اهمیت پژوهش درباره‌ی جنبش‌های دینی جدید است. مجموعه‌ی پیش‌رو علاوه بر تأمین اهمیت مذکور، به‌عنوان منبعی در زمینه‌ی جریان‌شناسی نحله‌ها و فرقه‌های دینی نوظهور در خدمت به جامعه‌ی دانشگاهی راه‌گشا است.

تدوین کتاب پیش‌رو به شکل مجموعه مقالاتی در حوزه‌ی جنبش‌های دینی جدید است و در چهار بخش (گروه‌های مسیحی، آسیایی، اسرارآمیز و سایر گروه‌ها) دسته‌بندی شده است که در جلد حاضر دوبخش نخست آن عرضه می‌گردد. نویسندگان این مقالات افرادی سرشناس، دانش‌آموختگان مقاطع دکتری و فوق دکتری در دانشگاه‌های معتبر و دارای آثار درخوری در حوزه‌ی مطالعات دینی هستند.

در این مجموعه علاوه بر آشنایی با پایه‌گذار، نحوه‌ی شکل‌گیری، آموزه‌ها و تحولات تاریخی فرقه‌ها، تحلیل‌هایی روش‌مند راجع به آنها عرضه شده است. تنوع تشکلی‌ها از امریکا و اروپا تا چین و ژاپن و هند را در بر می‌گیرد. وجه غالب مؤسسين آنها این است که با ارائه‌ی رویکردی برخلاف هنجار جامعه، به ادعای اصلاحات متمسک می‌شوند. علاوه بر چالش‌انگیز بودن، برخی آموزه‌ها و

دعاوی مانند جهانی بودن، الهام و مکاشفه، آخرالزمان، صلح‌طلبی و التقاطی بودن، در برخی از آنها مشترک است و اتهاماتی همچون شستشوی ذهنی، کودک‌آزاری، سوء استفاده‌ی مالی و جنسی و فعالیت‌های غیر قانونی متوجه بسیاری از آنها بوده است. تمرکز این مجموعه بر فرقه‌های چالش‌انگیز و جنجالی است که بیشترین توجه دانشگاهی و رسانه‌ای را به خود معطوف داشته است. تمرکز مذکور، پژوهشگر مطالعات دینی را به پژوهش بر روی سایر گروه‌های دینی جدید که چالش‌انگیز نبوده‌اند یا از چالش کمتری برخوردار بوده‌اند، ترغیب می‌کند.

شاید بتوان نقطه ضعف این مجموعه را ناشی از مجموعه مقالات بودن آنها دانست، زیرا از آنجا که نویسندگان آنها از یک جبهه‌ی مشترک در معرفی فرقه استفاده نکرده‌اند، انتظار خواننده را در برخورداری از یک شیوه‌ی یکنواخت در بیان در معرفی فرقه‌ها، آموزه‌ها و تحولات تاریخی برآورده نمی‌کنند، به طوری که در برخی مسدودات، مانند «بازاری واقعیت: نظریه‌های توطئه درباره‌ی جانستون» و «توضیح نظامی شدن در واکو: شالوده‌ی اسلام، روان‌شناسی جنگ»، صرفاً بر جنبه‌ی سیاسی فرقه و برخوردهای افراطی دولت با آنها تأکید شده و از نحوه‌ی شکل‌گیری، آموزه‌ها و تحولات تاریخی آن سخنی به میان نیامده است.

سخنی با خوانندگان

مترجم در ترجمه‌ی کتاب پیش رو دقت زیادی به خرج داده و در حفظ وظیفه‌ی امانت‌داری بسیار تلاش کرده است. در این راستا به ترجمه‌ی سالیق با متن وفادار مانده است و آنچه را که برای روان شدن متن بدان افزوده، داخل قلاب قرار داده و فصل‌بندی و پاراگراف‌ها را کاملاً منطبق با متن اصلی صورت داده است. علاوه بر این، برای کمک به خواننده‌ی محترم، معادل واژه‌ها و اصطلاحات و توضیحات تکمیلی را در زیرنویس آورده و واژه‌نامه‌ای در پایان هر فصل بدان افزوده است تا خواننده‌ی فرهیخته بتواند به راحتی بدان‌ها مراجعه، اصطلاح اصلی را شناسد و در صورت صلاحدید، واژه‌ای دیگر را جایگزین آن کند.

از آنجاکه هر فصل مقاله‌ای مجزا از نویسنده‌ای متفاوت است و در کتاب واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در هر متن، خاص آن مقاله است، ترجیح داده شد به منظور سهولت خوانش خواننده، به جای اینکه واژه‌نامه در پایان کتاب تنظیم شود، در پایان هر فصل ارائه گردد.

سخن آخر اینکه مزید امتنان است اگر خواننده‌ی نکته‌سنجی به معادلی بهتر دست یافت، یا انتقادی روا داشت به ایمیل مترجم ارسال کند تا مترجم بتواند با استفاده از آنها بر غنای ترجمه بیفزاید و حقوق خوانندگان را بیش از پیش محترم بشمارد.

با سپاس